

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74 2406 EP Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementenprijs f 10,- per jaar. Abonnementenprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

Meditatie

EEN GEBED UIT DE DIEPTEN.

„Een lied Hammaäloth. Uit de diepten roep ik tot U, o HEERE! HEERE! hoor naar mijn stem; laat Uw oren opmerkende zijn op de stem mijner smekingen”.

Psalm 130:1,2.

Het is reeds meer dan 25 jaar geleden, dat in engeland een mijnramp plaatsvond. De mijnschachten waren in elkaar gestort. Meerdere mijnwerkers zaten tientallen meters onder de grond. Zij waren totaal van de buitenwereld afgesloten. Naar de mens gesproken was redding nagenoeg uitgesloten. Maar door een wonder Gods zijn ze toch gered! Op de vraag hoe ze de tijd daar in de diepten hadden doorgebracht zeiden ze dat ze hadden zitten kaarten! Aangrijpend! Dat is nu een mens!

Psalm 130 spreekt ook van iemand, die in de diepten verkeert. Maar hij brengt de tijd door in gebed. Meerdere malen spreekt Gods Woord van diepten. Denk ook aan Psalm 40. Daar wordt gesproken over de ruisende kuil. Daarmee wordt aangeduid de geestelijke nood van de dichter. Het gewicht der zonde drukt zijn schouders naar beneden. Het is niet een soort algemeen gevoel van zonde en schuld zoals elk mens dat wel eens heeft! Nee, hij is zeer bedroefd tegen een goeddoend God te hebben gezondigd!

We moeten denken aan een grote oosterse kuil. Deze werden gegraven om het water in te verzamelen. Wanneer de kuil leeg was, bleef er een laag slijk over op de bodem. Iemand die in zo'n kuil terecht kwam, kon onmogelijk zelf er weer uitkomen. Steeds verder zakte hij weg in het slijk.

De psalmen 120-134 behoren tot de liederen Hammaäloth. Tot de bedevaartslideren. Wie ze gedicht heeft is niet bekend. Ze werden gezongen wanneer de kinderen Israëls optrokken van hun woning op de 3 jaarlijkse feesten naar de tempel te Jeruzalem.

De dichter zit in de diepten. Al verder zinkt hij weg in het slijk. Door eigen schuld is hij in deze diepten terechtgekomen. Het is onmogelijk er zelf uit te komen. Hij moet er uitgehaald worden door een ander!

De mens van nature houdt niet van diepten. Men wil wat aan de oppervlakte blijven. Vooral tegenwoordig. Ach, zegt men, het schuldbesef bij de moderne mens is ongeveer helemaal uitgesloten. Je moet dan ook niet aankomen met zonde, schuld en diepten en al dat soort zwaargeladen woorden meer, want echt dat doet het vandaag niet meer! Ik wil het geloven! Een gestroomlijnd, gepolijst, horizontaal, kort, inhoudloos preekje met veel liturgie! Een ontdekkende prediking wordt gemijd!

Hier is geen sprake van een bespreken van de nood, maar een roepen uit de nood! Het roepen gaat over in smeken. Er zit nood achter. Hij gaat zichzelf veroordelen. In vers 3 zegt hij immers niet voor God te kunnen bestaan wanneer de Heere zijn ongerechtigheden gadeslaat. Kijk, als ik in mijn geestelijke nood beleef, dan kan ik zelf niet meer uit de put komen. Heel veel mensen spreken over hun geestelijke nood, maar de beleving wordt gemist. Dat blijkt ook wel, want ze kunnen er zelf weer uitkomen! Maar dat kan de dichter van Psalm 130 niet. Gods beloften worden vervuld door de onmogelijkheid heen. Hier is het echter pleiten op Gods beloften. Hij heeft goedertieren ge-

dachten van den Heere. Hij kent de naam HEERE. In die naam ligt de Christus besloten en het evangelie. Iemand zei: de naam HEERE is het kort begrip van alle heilsweldaden.

Het is de Heere Zelf die in de diepten leidt. Hij ontdekt aan schuld en verlorenheid. Maar niet om hem te doen omkomen. Maar om hem er uit te halen. Om hem te redden. Het verblijf in de diepten kan een hele tijd duren. Maar de Heere geeft eens een bemoediging. Met eerbied gezegd, de Heere buigt Zich wel eens over de rand van de put om te bemoedigen. „Gij, die God zoekt in al uw zielsverdriet, Houdt aan, Grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven”. Maar hoe bang ook kunnen de aanvechtigen en de bestrijdingen zijn. Hoe menigmaal vreest men in de diepten van verlorenheid te zullen wegzinken. Zij vallen het recht toe. Maar zij zullen niet omkomen. De Heere zal hen redden. Uit redenen ontleend aan Hemzelf. Omdat Christus op Golgotha geen antwoord kreeg. „Gij antwoordt niet, 't zij Ik des nachts moog' kermen. Ook heb ik geen ontfermen, In Mijn verdriet”. De Heere heeft Zijn eigen Zoon niet gespaard, om zondaren te redden. Wanneer de Heere hen uit de put gehaald heeft, wat dan? Dan kunnen ze het wonder niet op! Dan wordt een nieuw lied geboren. Tot eer van God. Want zij eindigen in den Heere! Het is niet verdiend. Verdiend is om in de put om te komen. Wat een wonder van vergevende liefde!

Psalm 130 is zeer geliefd bij al Gods kinderen. Het is hun geestelijk eigendom. In meerdere of mindere mate zal ieder daar iets van moeten kennen. Leef daarom niet zorgeloos voort zoals die mijnwerkers. Of als een oppervlakkig christen. Maar vraag den Heere naar de beleving van zonde en genade. Dat komt in deze Psalm zo goed uit. Luther noemde hem daarom een paulinische Psalm. Gods kinderen hebben hun leven lang met de diepten te maken. Alles wat ik meer ben dan een arme zondaar, dat ben ik teveel! Genade is het eerste waarop een ontdekte zondaar leert vragen, het is het laatste waarop hij blijft hopen! „Mijn God, U zal ik eeuwig loven; omdat Gij 't hebt gedaan”.

Noordeloos

P. Beekhuis.

VAN DE REDACTIE

1. Accept-girokaarten. Deze kaarten zijn zo zorgvuldig mogelijk in het vorige nummer bijgevoegd. Toch bestaat de mogelijkheid, dat er vergissingen gemaakt zijn en dat de kaart in een verkeerd exemplaar terecht gekomen is. In dat geval gelieve men niet de kaart te gebruiken, maar bij de betaling van het abonnementsgeld, evenals voorheen, een girokaart uit te schrijven of op het postkantoor per gewone stortingskaart te betalen. De kaarten werden aan alle abonnees gezonden. De kaart gold natuurlijk niet voor hen, die het abonnementsgeld al betaald hadden en ook niet voor hen, die een ruilabonnement hebben.

2. Adresbandjes. Het is noodzakelijk gebleken het adressenbestand grondig na te gaan. In de loop van de tijd zijn er allerlei onjuiste gegevens ingekomen. Dat is er door de nieuwe adresplaatjes, die nodig waren in verband met de postcode, niet beter op geworden. daarom verzochten we al eerder de gegevens op het adresbandje te willen controleren en bij het constateren van

VAN DE ADMINISTRATIE.

Ook voor de Administratie is de Ontmoetingsdag, j.l. 1 april in Sliedrecht gehouden, een bijzondere dag geweest. Op een andere plaats in ons blad kunt u daar meer van lezen. Weer hebben wij ondervonden dat de liefde voor Bewaar het Pand groot is, waardoor wij mede door de Ontmoetingsdagen, bemoedigd onze arbeid mogen voortzetten.

Het deed ons goed, dat vele jongeren aanwezig waren, en hopen dat dit getal mag blijven toenemen. De kollekte die dag gehouden spreekt voor zich zelf, en bracht op het grote bedrag van f 12.322,86. Ook werden wij verrast toen wij vanuit Dordrecht werden opgebeld, dat in de kollekte aldaar zondag 2 april een gift gevonden voor Bewaar het Pand groot f 1.000,— Naast de Heere, hartelijk dank voor deze grote offervaardigheid. Bij al hetgeen wij reeds noemde, hebben wij ook mogen vernemen, dat de Heere het gesproken woord heeft willen zegenen. Daarom: Niet ons, o Heere! Niet ons, maar Uwen Naam geef eer. Inmiddels heeft u allen de acceptgirokaart ontvangen. Een vriendelijk verzoek bij deze aan hen, die het abonnementsgeld over 1978 nog niet betaalden dit direct te doen, wat ons veel werk bespaart. Wij rekenen op aller medewerking. Ook mochten wij nog een 6-tal nieuwe abonnees noteren, wat nodig is om op peil te blijven, daar verschillende abonnees door de dood ons ontvielen. D.V. tot een volgende maal.

Adm. Bewaar het Pand, Kwartelstraat 74, 2406 EP Alphen a.d. Rijn, giro 704350.

v.d. L.

onjuistheden dit aan mij te willen mededelen op zo'n kaart, die daarvoor door de PTT beschikbaar is gesteld. Dan kost het geen port, alleen wat moeite en wij zijn er erg mee gebaat. We ontvingen al verschillende kaarten met verbeteringen. We willen nog eens aan ons verzoek herinneren en bij onjuistheid van de gegevens op het adresbandje - zowel wat betreft de naam als het adres en de postcode - dat per kaart aan mij te willen mededelen, dus aan Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkerk. Voor de medewerking zijn we dankbaar.

Het is niet mogelijk om de verbeteringen die al nodig zijn gebleken reeds vóór de verzending van dit nummer aan te brengen. Dit zal wel zo spoedig mogelijk gebeuren. Daarom houden wij ons voor berichten van onze lezers vriendelijk aanbevolen.

3. Verantwoording. Op de ontmoetingsdag te Sliedrecht-centrum ontving ik een bedrag van f 100,— voor de school te Dundas en Hamilton. Zo'n gift is van harte welkom. Uit het laatste nieuwsbericht, dat we dezer dagen ontvingen, blijkt dat er naar de stand per eind februari j.l. vóór het einde van augustus a.s. zo mogelijk nog ongeveer 75.000 dollar moet binnen komen om de bouwkosten van de school, die geraamd zijn op 185.000 dollar, te dekken. Er is al 110.000 dollar bijeen gebracht. Ondertussen zal wel een aanvang met de bouw zijn gemaakt. Eerst moest de vorst uit de grond zijn en dat heeft weken geduurd. Er zijn al vier leerkrachten benoemd. Het toekomstige hoofd van de school hebben we meermalen bij haar ouders in Ancaster ontmoet. Er zijn al 80 leerlingen voor de school ingeschreven.

Verder werd er voor de arbeid onder de Joden te Toronto in eigen gemeente in de collecte een gift van f 10,— gevonden. Ook ontvingen we van B. M. een gift van f 50,— voor dit doel op de bankrekening. En op de ontmoetingsdag overhandigde een bezoeker een zak met geld, waarin f 420,64 zou moeten zitten, maar die bij inlevering op de bank te Meerkerk f 420,44 bleek te bevatten. De gever was tweemaal onder leiding van Ds. den Butter in Israël geweest. Er waren veel dia's

gemaakt. In de familiekring, bij kennissen, op een school en op uitnodiging van een kerkelijke vereniging zijn die avond gehouden, waarbij voor dit doel werd gecollecteerd. Hartelijk dank voor al deze spontane giften.

B.

ONZE 15e ONTMOETINGS DAG

1

We hebben nog nooit zo vroeg in het jaar een ontmoetingsdag gehouden als deze keer. Dat staat natuurlijk in verband met het feit, dat we steeds samenkomen op de zaterdag na Pasen en waar de Paasdagen dit jaar erg vroeg waren, hield dat in, dat we onze eerste vergadering van dit jaar moesten plannen op 1 april. Zou het niet te koud en te guur zijn? Deze en dergelijke vragen konden gemakkelijk opkomen en tijdenlang met zorg vervullen, maar alle vrees is in dit opzicht beschaamd. Het was voor de tijd van het jaar bijzonder gunstig weer. Het was droog en ten dele ook nog wel zonnig weer. Dat betreft het uitwendige, maar er is reden genoeg om ook in dat opzicht de goede hand des Heeren op te merken.

Vele mensen hebben naar deze ontmoetingsdag uitgezien. Dat blijkt duidelijk uit het groot aantal bezoekers uit alle streken van het land. We zagen en spraken Noorderlingen en Zuiderlingen. Ja, het is een opmerkelijk verschijnsel, dat op een ontmoetingsdag, die allereerst bestemd is voor de mensen uit het zuiden, zoveel belangstellenden uit het noorden komen, terwijl er toch een andere ontmoetingsdag wordt georganiseerd in augustus, die meer in het noorden van het land wordt gehouden, juist ten gerieve van hen, die in het noorden wonen.

Wat telkens weer opvalt is, dat zoveel jongeren hun plaats onder de belangstellende bezoekers innemen. De gedachte, dat de oude gereformeerde beginselen bewaard moeten blijven en dat daarvoor het blad Bewaar het Pand en de ontmoetingsdag moeten bijdragen, leeft niet alleen bij vele ouderen, maar eveneens bij tal van jongeren, die nog bij de leer der waarheid worden opgevoed en die daarbij willen leven. Ouders nemen hun kinderen mee. Jongelui komen uit eigen beweging. Zo zien we telkens weer dezelfde vrienden en vriendinnen, maar ook steeds weer nieuwe gezichten. En dat is verheugend en bemoedigend.

Er waren ook verschillende predikanten onder de bezoekers. De zaterdag is voor dienaren des Woords een moeilijke dag, maar er zijn er die zich voor de ontmoetingsdag vrij maken. Er kunnen echter verhindernissen komen. Zo weten we van een predikant, die gaarne had willen komen, maar door een begrafenis verhinderd werd. Mogelijk is dit ook met anderen het geval geweest.

Uiteraard zouden we graag een groter aantal predikanten hebben gezien dan op de ontmoetingsdag aanwezig was. Het lijkt voor sommige ambtsdragers moeilijk om openlijk te verklaren, dat zij voor 100% achter onze beginselen en ons streven staan. We weten, dat er ook zijn, die het zouden toejuichen, wanneer Bewaar het Pand ten onder zou gaan. En dat moeten we betreuren. Daarin komt juist de nood van het kerkelijke leven uit. Die kwam ook naar voren in gesprekken die we hadden met bezoekers uit verschillende streken van het land. Wat zouden zij graag willen, dat ze in eigen woonplaats of omgeving een predikant mochten beluisteren, waarin de zondaar op het diepste werd vernederd en de Heere ten hoogste verhoogd, waarin het welbehagen des Heeren in het zaligen van zondaren tot zijn recht kwam en toch ook de verantwoordelijkheid van de mens werd gehandhaafd.

Het hele bestuur van de stichting was aanwezig, met uitzondering dan van onze oude broeder Ds. Kok. Deze vertelde een dag tevoren voor de telefoon, dat hij gezien zijn hōge leeftijd het niet meer aandurfde om te komen. Hij leefde echter mee en liet allen hartelijk groeten. Die groeten hebben we overgebracht. We vinden het een voorrecht, dat we hem ondanks zijn vele jaren nog onder onze vaste medewerkers mogen rekenen. In elk nummer van ons blad komt nog een artikel van zijn hand voor. Hij zorgt er steeds voor, dat er kopij in voorraad is, zodat we daar nooit om hoeven te vragen. De eerste bezoekers waren er al om half 10 in de morgen. Toen het half elf werd was het

kerkgebouw van de Chr. Geref. kerk van Sliedrecht-centrum, de gaanderijen inbegrepen, al heel goed bezet. De kosten schatte het aantal bezoekers in de morgensamenkomst op ongeveer 1150.

Vóór de opening deden we enkele mededelingen, die voor de bezoekers van belang waren, o.a. over de verkrijgbaarstelling van boekwerkjes naast de boekenstand, die er was ten bate van de zending. En over de gelegenheid, die er in de pauze was, om het petitionement omtrent de bede in de troonrede te tekenen. Daarvan hebben velen gebruik gemaakt, ruim 800 personen.

We lieten zingen Ps 95:1 en 2, lazen Mattheus 28:11-20 en gingen voor in gebed. Vervolgens heetten we de vele bezoekers hartelijk welkom en spraken we een kort woord naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte. Het is opmerkelijk hoe kort Mattheus over de opstanding schrijft. Hij vertelt van de vrouwen, die naar het graf gingen. Daarna verhaalt hij van de engel, die de steen wegwentelt en van de wachters, die v erschrikt en als doden worden en van de boodschap aan de vrouwen, die intussen genaderd zijn, van de opstanding en van de opdracht aan die vrouwen om aan de discipelen tijding te brengen en tenslotte van de verschijning van de Heere Jezus Zelf aan de vrouwen. Dan als terloops laat Mattheus zien, wat de overpriesters gedaan hebben, toen sommige wachters vertelden wat er gebeurd was: die kregen veel geld en moesten vertellen, dat de discipelen Jezus lichaam gestolen hadden, toen zij sliepen. En dat gerucht werd verbreid en geloofd, hoe ongeloofwaardig ook. De leugen wordt gemakkelijk geloofd. Ook in onze dagen. Het gerucht wordt nog verspreid en geloofd dat Jezus dood is, op een modernere wijze. Mattheus gaat voorbij aan de strijd van de discipelen waar hij er ook een van was. Maar hij laat wel zien, wat de Heere Jezus doet. Hij is wel dood verklaard, maar Hij komt tot de elf discipelen in Galilea. Hij verklaart Zijn macht, Hij geeft een zendingsopdracht en belooft met hen te zijn tot aan het einde der dagen. Daarin hebben we een woord voor de Nieuw-Testamentische kerk. Alles zal zeggen, dat er geen kruis-evangelie en geen opstandings-evangelie is. De kerk en al Gods kinderen komen in de strijd, maar Jezus heeft alle macht en Hij triumeft en zal regeren tot in alle eeuwigheid. Ook in onze tijd gaat het werk des Heeren door.

De vergadering is geopend. We zingen Ps 97:6 en 7.

Ds. D. Slagboom krijgt het woord. Hij spreekt over: Volharding gezegend en wel naar aanleiding van Numerie 14:24. In dit nummer vindt men een samenvatting van zijn toespraak, althans het eerste gedeelte.

Daarna zingen we weer en wel Ps 119: 1,4 en 6. Gelijktijdig wordt er gecollecteerd. Later blijkt, dat in deze samenkomst al een bedrag van f 7178,— verzameld is.

Ds. P. Beekhuis spreekt een slotwoord over Psalm 130:1 en 2, in dit nummer als meditatie te vinden. We zingen Ps 130:1 en 4. Ds. Beekhuis gaat voor in dankgebed en ook vraagt hij de zegen des Heeren over het voedsel dat gebruikt zal worden.

Er wordt tot 2 uur gepauzeerd.

B.

VOLHARDING GEZEGEND

1

Doch, Mijn knecht Kaleb, omdat een andere geest met hem geweest is en hij volhard heeft Mij na te volgen, zo zal Ik hem brengen tot het land, in hetwelk hij gekomen was en zijn zaad zal het erfelijk bezitten... Numeri 14:24.

De mens van deze wereld leeft in de regel bij de meerderheid. De verkiezingen hebben het weer laten zien. Het ging voor de grote massa om de vraag: welke partij van de twee grote zal de meerderheid hebben? Op het kerkelijk erf is het helaas vaak niet anders: wat een grote meerderheid zegt en beslist is voor de meesten de waarheid zonder dat het onderzocht en beproefd wordt of het overeenkomstig dé Waarheid is.

We worden in dit gedeelte geleid naar Kades-Barnea in de woestijn Paran. Een meerderheidsrapport, beter gezegd een meerderheidsconclusie, wordt daar uitgebracht. Het klinkt uit de monden van tien verspieters. Tien van de twaalf is toch wel de volle meerderheid.

We kennen de geschiedenis wel. De Heere had het land Kanaän beloofd als de erfenis aan Zijn Israël. In die belofte sprak de gave Gods. Israël had in niets dat erfdeel verdiend. Het kwam voort uit Gods genade. Twaalf verspieters waren uitgezonden om het land te doorzoeken, nu het volk stond aan de poort van Kanaän. Daarin had de Heere het volk ook beproefd, hoe het zou zijn als de verspieters terugkeerden.

Het blijkt, hoe het volk is! Daar zijn de verspieters terug. Verslag wordt gedaan. Het kan niet anders of het moet op zichzelf een goed verslag zijn. Het is een land dat vloeiend is van melk en honing. Zij hebben het met hun eigen ogen gezien en daarbij de bewijzen nog bij zich. Druiven van Eskol dragen ze met granaatappelen en vijgen.

Doch de tien verspieters hebben daartegenover bezwaren. Er woont een sterk volk. De steden zijn sterk en groot. Er zijn reuzen, de kinderen van Enak. Juist die bezwaren wegen het meest. Er is geen mogelijkheid om het land in bezit te krijgen. Naar die stam luistert het volk. De woorden van de tien zijn sterker dan de woorden van de twee verspieters. De meerderheid wordt gehoord! Denk het eens even in. Vóór de grens van Kanaän. Zover geleid ondanks al de afmakingen door Gods Hand. Tot zover gehoord door al hun murmuringen heen naar de stem des Heeren. En nu...zal het nog helemaal verkeerd gaan. Nu zal er niets van terecht komen. Het erfdeel zal het volk der gelofte nog ontgaan. Nee, dat kan niet! De Heere laat het zien dat niet de meerderheid beslist.

Het kan voor een tijd zo lijken. Het kan ook wel benauwen. Maar hier komt het duidelijk uit dat de minderheid, die aan Gods kant mag staan, gezegend wordt. Niet omdat het de minderheid is. Het is alleen genade. Dat mag altijd wel bedacht worden. Er is wel eens een spreken van een minderheid dat iets verdienstelijks in een minderheid schijnt te zoeken. Dan maken we van onze minderheid een afgod. Dan zoeken we het daarin. Dan zijn we overal tegen alleen maar om ergens tegen te zijn. Dan gaat het om eigen eer- en vaak nog met het beroep op Gods eer! Het gaat hier de Heere om Zijn eer. Het raakt Zijn eer en Naam dat Zijn Israël het erfdeel ontvangt. Hij heeft een overblijfsel naar de verkiezing van Zijn genade. In Kaleb en Jozua laat Hij dat uitkomen. Dat is de minderheid naar Zijn Welbehagen. En juist Kaleb wordt hier naar voren gebracht. Hij spreekt in onze tijd. Als er iets nodig is in deze dagen dan is het de volharding, die uit zijn leven ons hier wordt geopenbaard. De Heere eist volharding. De Heere schenkt volharding. Het is allebei waar gelukkig. We zien het tot onderwijns voor vandaag in dit schriftgedeelte.

De rechte volharding wortelt in het werk des Heeren. Gods eigen werk spreekt hier. Kaleb vormt met Jozua de minderheid. Hij is een uitzondering. Dat komt niet uit zijn eigen durf en kracht. Het geheim ligt in Gods alvermogene genade. Dezelfde genade waar door de Heere door de eeuwen heen het schenkt dat het overblijfsel in stand blijft en uitkomt tegenover de machten die het op de ondergang van Gods Kerk begrepen hebben. Gelukkig maar: als het van hen zelf moest komen, er kwam nooit iets van terecht.

De Heere begint hier Kaleb „Mijn” knecht te noemen. Wat een eretitel. Kaleb is uit de stam van Juda. Dus uit de stam waaruit de Heere de koning in Israël zal geven. Maar dat maakt nog geen knecht des Heeren. Een knecht vraagt naar de wil van zijn meester. Van nature zijn we dienstknechten der zonde. Dan vragen we naar eigen wil en luisteren liever naar de stem van de vorst der duisternis. Daarom trilt hier het wonder in door dat het in Kaleb's leven werkelijkheid geworden is: „Ik ben Uw knecht”. Gods genade heeft hem zo gemaakt. Wat een voorrecht als we in ons jonge leven daar iets van weten. We behoeven er geen dominee voor te zijn om een knecht des Heeren te zijn. Gods Geest maakt allen die de Heere door wederbarende genade leren vrezen tot knechten in Zijn dienst.

Nog meer zegt de Heere van deze Kaleb. Er is met hem een andere geest! Niet zijn dóen staat voorop, maar zijn géést. Daarin kwam het grote verschil uit tussen hem en de andere verspieters. Dat zat hem allereerst niet in een verschillend doen maar in een verschillende geest. Er was een mijlenver onderscheid in levensinstelling. Zij hadden op het bevel van Mozes allen hetzelfde

gedaan. Je kunt niet zeggen dat de tien verspieters niets gedaan hadden. Zij hadden ook geluisterd naar wat Mozes gezegd had, uiteindelijk naar wat de Heere gezegd had, in betrekking tot hun taak in het beloofde land. Je kunt dus niet zeggen dat deze mannen niet „godsdienschtig” waren. Zij hadden het land gezien en bewonderd. Maar zij misten nu net de vreze Gods. Zij hadden de geest van vreesachtigheid en niet de geest des geloofs. Ongelovige vrees had hen bevangen. Zij zagen op de feiten. De keiharde feiten. Die waren er toch maar. Reuzen en sterke steden. Maar voor God was er geen plaats. Het land der belofte was voor hen uiteindelijk toch een gewoon land, dat ze niet taxeerden naar de Goddelijke belofte maar naar wat voor ogen is.

Kaleb had een andere geest. Hij had ook het land gezien. En hij had de sterke steden en reuzen niet voorbijgekeken. Hij ging heus niet voorbij aan de onmogelijkheid van de zijde van Israël. We kunnen zelfs gerust zeggen dat hij het nog beter wist en beleefde hoe onmogelijk het van hun kant was. Ziet niet het ware geloof de onmogelijkheid het allerbeste? Maar Kaleb zag wat boven de reuzen uit. De grootste reus was voor hem de Goddelijke belofte! In God Zelf zag hij uiteindelijk alles. God Zelf zal het doen. God maakt Zijn Woord waar. Met die vrijmoedige geest was Kaleb bezet. Dat is iets anders als de geest der vrijpostigheid die bij duizenden is. Dan gaan we tegen het oordeel in en zonder de vreze Gods. Daar kunnen we in dit gedeelte van lezen aan het eind. Het land tegen Gods bevel intrekken in eigen kracht. Dan openbaart God Zijn ongenoegen. Maar Kaleb heeft de vrijmoedige geest, die op wat er in God ligt mag zien. Dat is vrucht van de Heilige Geest in zijn hart en leven. Van beneden uit houden wij geen rekening met God en hebben we deze geest niet. God had die geest zo bereid en Kaleb zo doen spreken en doen uitkomen.

Hoe is het met ons? Wat een onderscheid is er tussen mensen en mensen. En dat niet alleen tussen mensen in de wereld en mensen in de kerk. Dit onderscheid komt juist binnen het erfdeel des Heeren uit. Tussen „godsdienschtige” mensen aan de buitenkant en in waarheid Godvrezende mensen. Ziet u dat onderscheid? Zijn jullie er jaloers op, jongens en meisjes om tot die mensen te behoren met een andere geest? Dat is bij de Heere te verkrijgen. Hij wandelt ons na met Zijn Goddelijke beloften. Wat gelukkig als we daar waarde in leren krijgen. Dan vrezen we wel als we de feiten van vandaag zien. Ze grijpen aan. Het lijkt wel onmogelijk als we de toestand zien. Maar dan is daar bovenuit de God van de onbeperkte mogelijkheid. Die gedenkt aan Zijn eigen Woord en daarom toekomst heeft voor Zijn Kerk.

D. Slagboom.

UITGEKLEDE MACHTEN.

„De overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld, en heeft door hetzelfde over hen getriomfeerd.”.

Col. 2:15

Daar is geen gelukkiger volk dan het volk van God.

Daar is geen ongelukkiger volk dan het volk dat God niet kent. Ja het is waar, wat wat in dat bekende vragenboekje staat, dat er naast de duivel geen ongelukkiger schepsel is, dan een onbekeerd mens. Want een onbekeerd mens kan nog bekeerd worden. Daar is de duivel voor eeuwig van uitgesloten. Vandaar dat deze de allerongelukkigste is.

Het wonderlijke nu is, dat de bekeerden, die dus zo gelukkig zijn, hun geluk menigmaal niet zien. Zij gevoelen zich dan ongelukkig. De onbekeerden daarentegen, die dus naast de duivel de ongelukkigste schepselen zijn, zien hun ongeluk ook niet. Zij gevoelen zich menigmaal gelukkig en zien uit de hoogte neer op dat in zich zelf zo vaak ongelukkige volk van God.

Hoe zou dat nu allemaal komen?

Dit komt omdat beiden het geloof ontbreekt. Als de bekeerden niet in het geloof leven, en dat gebeurt zo vaak, dan zien ze hun geluk niet. Dan zien ze zichzelf en alles wat rondom hen is, en dat kan hen dan alleen maar benauwen.

De onbekeerden missen het ware geloof altijd. Want zij hebben het nu eenmaal niet. Zij hebben wel geloof, doch geen zalig-

makend geloof. Ongeloof is ook geloof. Zij geloven dat het wel met hen gaat en daarom gevoelen zijn zich gelukkig. Zij zijn blind voor de werkelijkheid.

Om de werkelijkheid te zien, zo wel naar de één als naar de andere kant, moet men de ogen geopend krijgen. dat had de apostel Paulus, en mochten wij ze ook krijgen om de dingen te zien zoals zij zijn.

Te Colosse bevond zich een gemeente. Deze was door de goedheid Gods daar tot stand gekomen. De ware gelovigen in de gemeente waren gelukkige mensen. Paulus schrijft hen dat o.a. in het 13e vers: „En Hij heeft u, als gij dood waart in de misdaden en in de voorhuid uws vleses, mede levend gemaakt met Hem, al uw misdaden u vergevende”. Hij wil zeggen: Gij waart dood. Maar daar is aan jullie een wonder gebeurd. Jullie zijn van dood levend geworden. Dat heb je aan Christus te danken. Je bent Hem ingeplant. Je bent daardoor één met Hem. Hij heeft uw ongerechtigheden op Zich genomen. Hij heeft voor jullie de schuld betaald. Jullie misdaden zijn jullie vergeven. Die ben je kwijt.

Het gaat er hier niet over, in hoe verre zij dit allemaal met bewustheid voor zichzelf wisten, maar hoe hun staat was tegenover God. Zij waren in Christus vrije mensen voor God. Dat zij niet altijd in de vrijheid en in de blijheid leefden, zat h'm aan de kleinheid en zwakheid van hun geloof.

Zo is het nog met vele kinderen van God. Zij hebben allemaal in Christus alles wat nodig is, om welgetroost te kunnen leven en sterven. Maar niet een ieder is zich dat bewust. Een kind is net zo goed een erfgenaam als een volwassene. Zo is het ook in de genade. De kleinen in de genade zijn even rijk als de groten. Alleen de kleinen kunnen het nog niet zo zien. Daarom moeten zij nog opwassen en toenemen, in de kennis en in de genade van de Heere Jezus Christus.

Dit gebeurt door onderwijs, toegepast door de Heilige Geest aan het hart. Vergeet vooral niet dat toepassende werk van de Heilige Geest. Want dat wordt in de praktijk nog al eens over het hoofd gezien. Men verwacht het dan maar al te veel van mensen en komt daardoor iedere keer weer teleurgesteld uit.

Waar nu God Zijn kerk bouwt, daar bouwt de Satan zijn kapel.

Dat is een bekend gezegde, dat steeds weer waar blijkt te zijn. Ook in Colosse.

Want in de gemeente werkten dwaalleraars. Zij wilden de gelovigen weer brengen onder de ceremoniële wetgeving, en hen binden aan het houden van allerlei voorschriften, afkomstig van heidense filosofieën, zoals het leven in ascese. Men zou dan daardoor in een staat van hoger zaligheid en heiligheid terecht kunnen komen.

De werkelijkheid was, dat het volk dat door het geloof van de schaduw in het licht was gekomen, weer opnieuw in de schaduw werd teruggebracht. En dat moet niet. Dat is geen vooruitgang, maar achteruitgang. En daar wil Paulus de gelovigen te Colosse voor bewaren.

Daarom wijst hij hen er op, dat ze van de schaduwen vrij zijn. Die hebben voor hen hun betekenis, hun kracht verloren. Zij zijn in Christus vervuld. En nu weer in de schaduwendienst terecht komen, dat is eigenlijk Christus verachten. Dat is niet tot Zijn eer leven. Dat is leven alsof Zijn werk niet volkomen zou zijn geweest. En dat was het wel! Dat wordt duidelijk gezegd in de verzen 14 en 15: „uitgewist hebbende het handschrift dat tegen ons was, in inzettingen bestaande, hetwelk, zeg ik, enigerwijze ons tegen was, en heeft dat uit het midden weggenomen, hetzelve aan het kruis genageld hebbende; en de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij ze in het openbaar ten toon gesteld, en heeft door hetzelfde over hen getriomfeerd”.

Wat wordt er met „het handschrift dat tegen ons was” bedoeld?

Daar wordt niets anders mee bedoeld dan de oud-testamentische inzettingen. Deze waren door God gegeven en door Mozes opgeschreven en aan het volk voorgelezen. Toen dit allemaal gebeurde heeft het volk deze inzettingen aanvaard, zoals u lezen kunt in Ex. 24:3, 7: „Als Mozes kwam en verhaalde aan het volk al de woorden des Heeren en al de rechten, toen antwoordde al het volk met één stem: Al deze woorden, die de Heere

gesproken heeft, zullen wij doen.....

En hij nam het Boek des verbonds en las het voor de oren des volks; en zij zeiden: Al wat de Heere gesproken heeft, zullen wij doen en gehoorzamen”.

Met hun ja-woord hadden zij de inzettingen en rechten des Heeren als 't ware ondertekend. Zij waren gehouden krachtens hun handtekening alles te doen wat de Heere onder het oude testament geboden had. En dat waren dingen tot de tijd der verbetering opgelegd. Zoals het brengen van offers en het nakomen van allerhande reinigingsvoorschriften.

De dwaalleraars wilden dat juk weer opleggen, dat niet vóór hen, maar „enigermate tegen hen was”. Want deze oud-testamentische inzettingen lieten hen wel hun schuld en onreinheid zien, maar noch het één, noch het ander werd er wezenlijk door weggenomen.

Dat zou alleen gebeuren door het borgwerk van Christus. En dat was nu aan het kruis volbracht. En daarmee was een einde gekomen aan al die schaduwachtige inzettingen. Die waren door Christus kruiswerk geheel overbodig geworden. De schaduw had plaats gemaakt voor de werkelijkheid. En daarmee was het „handschrift uitgewist”. Dat wil zeggen: Zij die eenmaal als het ware het met hun hand ondertekend hadden, om deze oud-testamentische inzettingen te onderhouden (zie Ex. 24:3,7), die waren daar nu van ontslagen. Hun handschrift was uitgewist. Daar had Christus voor gezorgd. De oud-testamentische inzettingen waren met Christus aan het kruis genageld. Je ziet aan het kruis de oud-testamentische inzettingen in Christus vervuld. Alleen door het geloof in Hem kan men vergeving van schuld verkrijgen en reiniging van alle zonden. En niet meer door het brengen van offers en het zich steeds weer zelf reinigen met water. Alleen het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden.

Wie dus in de Zoon gelooft hoeft zelfs niets meer te doen. Die behoeft zelfs geen offers meer te brengen en die hoeft zichzelf ook niet te reinigen door het in stand houden van allerhande oud-testamentische voorschriften, die geen wezenlijke kracht meer

Werd dit ook nu maar altijd verstaan. Want menigeen denkt er zelf toch ook nog wat aan te moeten doen en te kunnen doen. En daardoor brengt men zichzelf in de schaduw en leeft men in de schaduw. Men mist zodoende ook de volle blijdschap van het „door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen”.

Christus heeft dus alles volbracht aan het kruis, en als de schijnbaar onmachtige is Hij toch als de Almachtige openbaar gekomen. „en de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij hen in het openbaar ten toon gesteld, en door hetzelfde over hen getriomfeerd”.

Men kon zich door de boze machten niet bevrijden door het nakomen van de voorschriften van de dwaalleraars. Want de overheden en de machten waren al overwonnen. Christus had de geestelijke boosheden, de duivel en zijn trawanten, aan het kruis „uitgetogen”, dat wil zeggen: de jas uitgetrokken. Zij waren ontwapend. Geheel en al ontbloot. Hij had hen in het openbaar ten toon gesteld. Gelijk een overwinnaar uit de strijd wederkeert en zijn vijanden als buit medevóert, om zijn onderdanen zijn overwinning te tonen, zo heeft Christus het ook gedaan. Aan het kruis is de satan de kop vermorzeld. Het kruis is voor de duivel het dodende zwaard geweest. Hij heeft het daar definitief en voor goed, voor eeuwig verloren.

Dit is met het natuurlijk oog niet zo te zien. Want dan lijkt het alsof de duivel, met zijn aanhang nog oppermachtig is. Maar het oog des geloofs ziet het wel. Zo dat iemand die in het geloof staat zeggen kan: De duivel heeft het voor mij verloren. Ik ben voor de duivel verloren. Hij krijgt mij nooit meer. Christus heeft hem overwonnen, ontwapend, uitgekleeft. Zijn rijk heeft uit.

Dat wil niet zeggen, dat de gekochten met het bloed van de Heere Jezus nu nooit meer last van de duivel hebben. Ter dege wel! En hoe komt dát dan?

Hoe dat komt?

Het is als met een verslagen leger. De hoofdmacht is verslagen. Doch nu zijn er nog van die fanatieke bendes, die nog overge-

bleven zijn. Van die losse groepen. En die kunnen het de overwinnaars nog zo moeilijk maken. Voor die „losse benden” moet men zich dan wel dubbel in acht nemen. Want zij zetten alles op alles. Zij hebben niets meer te verliezen, want het is voor hen verloren. En daarom zijn zij zo gevaarlijk.

Zo is het nu geestelijk ook. De duivel heeft het verloren. Hij kan niets meer verliezen, want het is verloren, en daarom maakt hij het de kerk zo moeilijk. De geschiedenis der kerk is daar een bewijs van. Haar weg door dit leven is een weg van bloed en tranen. Maar de Heere heeft betoond tot op deze dag, dat Hij de onoverwinnelijke Koning is. En daarom bestaat de kerk nog en zal hij blijven bestaan. De poorten der hel zullen Zijn gemeente niet overweldigen.

Van die strijd leert nu elke gelovige in het bijzonder ook in meer of mindere mate iets kennen. De duivel heeft het van elk hunner verloren. Hij weet dat hij ze niet uit de hemel kan houden. En daarom zal hij proberen, om zolang ze hier op aarde zijn de hemel uit hun hart te houden. En dat doet hen nog wel eens vrezen en met David uitroepen, dat zij nog een der dagen in de handen van Saul zullen omkomen.

Doch geen nood. De Heere staat voor zijn werk in. Hij staat ook voor de Zijnen in. Hij zal hen nimmer om doen komen. In duren tijd noch hongersnood. Als dit geloofd mag worden, en die tijden zijn er, dan kijkt men over de overheden en de machten heen. Dan heeft men het oog op de Heere geslagen. Dan ligt de overwinning, ook voor de kerk, in Hem gewaarborgd. Want zij zullen straks met Hem eeuwig triomferen, als Hij al Zijne en mijne vijanden in de eeuwige verdoemenis werpen zal, en mij met al degenen, die Zijn verschijning hebben liefgehad, tot Zich nemen zal in de eeuwige heerlijkheid.

Ds. H. C. v.d. Ent

ZINVOL LEVEN!

1

Dat is toch wel allerbelangrijkst, nietwaar? Dat ons leven zinvol is! We zijn maar een poosje op aarde, en wanneer dan dat korte leventje ook nog zinloos is gebleven, dan is dat toch wel een uitermate trieste zaak! We willen toch streven naar een zinvol bestaan. Niemand wil toch graag „voor niets” geleefd hebben. Maar wanneer is mijn leven nu zinvol? Welke norm moet ik daarvoor aanleggen? Hoe bepaal ik dat? Of: wie bepaalt dat?

Want u voelt wel: de vraag, wanneer het leven zinvol is, wordt heel verschillend beantwoord. De één vindt het leven van een cabaretier zinvol, want hij bezorgt duizenden mensen vrolijke uurtjes. Een ander vindt het leven van een prof-voetballer uitermate zinvol! Want hij weet duizenden mensen wekelijks opnieuw in de ban van de spanning te houden. En zo zou ik nog wel even kunnen doorgaan. Er zijn er ook, die zo'n negatieve levensinstelling hebben (en hun aantal is vandaag niet gering en het groeit nog steeds!) dat ze elke zin van het leven zonder meer ontkennen. We zijn nu eenmaal in het leven geworpen, zo zeggen ze, en nu moeten wij maar zien er doorheen te komen. Het is allemaal niets. De maatschappij is niets. De politiek is niets. De kerk is niets. En het wordt ook allemaal niets. En ze zoeken hun toevlucht in de roes van de drugs of van alcohol.

Ja, wat is nu een zinvol leven? Wij zijn hier samen rondom de geopende Bijbel. En we willen trachten bij het licht van Gods Woord een antwoord te vinden op de vraag, wat een zinvol leven dan wel is.

Om tot dat antwoord te komen, moeten wij allereerst uitgaan van het doel, dat God Zich gesteld heeft, toen Hij de mens schiep. met welk doel heeft God de mens geschapen? En dan weet ik geen beter antwoord dan antwoord 6 van onze H. Catechismus: „God heeft de mens goed en naar Zijn evenbeeld geschapen, dat is: in ware gerechtigheid en heiligheid, opdat (nu volgt het doel!) opdat hij God zijn Schepper recht kennen, Hem van harte liefhebben en met Hem in de eeuwige zaligheid leven zou, om Hem te loven en te prijzen”.

Dat was dus het doel Gods met de mens en het menselijk leven. Dat zou de zin zijn van het leven van de mens; De mens zou „mens Gods” zijn, waarin het beeld Gods in al zijn luister zou stralen. Als profeet zou hij God, zijn Schepper, recht kennen en Zijn

Naam uitroepen over al het geschapene; als priester zou hij de Heere hartelijk liefhebben en al zijn krachten en gaven offeren op het altaar van dienende liefde, en als koning zou hij bij de gratie Gods heersen over al het geschapene en het dienstbaar stellen tot eer van zijn Schepper. Dat was het onuitsprekelijk heerlijk doel van God met Zijn mens; zijn leven zou zinvol zijn, omdat het voor God zou zijn! Heel zijn leven, elke ademtocht, elke polsslag zou voor God kloppen! Elke gedachte, elk woord, elke daad zou een verheerlijken van God zijn en Zijn deugden opluisteren.

En als de zonde niet gekomen zou zijn, als de mens nu eens niet gevallen was, dan zou de vraag naar een zinvol leven niet eens aan de orde zijn gekomen. Dan zou het leven van de mens zalig vanzelfsprekend zinvol zijn geweest.

O, heilloze val, verwerpelijke, dwaze en toch zo moedwillige ongehoorzaamheid, waardoor de mens zondaar - doelmisser is geworden. Wij zijn van het spoor der godsvrucht afgegleen. Wij zijn ontspoorde mensen. En onze levensstrein loopt stuk door die ontsporing, loopt te pletter tegen de berg van Gods rechtmatige toorn tegen de zonde, om neer te vallen in de diepte van de afgrond der verlorenheid.

Tenzij.....! Maar daarover straks!

We willen eerst trachten de realiteit van het leven van de gevallen mens wat nader te bepalen. Het is een van de grote gedachten, die de bijbel ons leert, dat de mens nooit op zichzelf staat, als naar vrije keus zijn leven bepalen zal. Integendeel! De mens maakt deel uit van de mensheid! Hij is een lidmaat van het lichaam van de mensheid, waarvan Adam, en dan nu de oude, de gevallen Adam het hoofd is. Dat wil in feite dit zeggen: de mens is ingekapseld in dat levensverband, dat ons in de gevallen Adam getekend wordt. dat betekent o.a. dat hij woont buiten het paradijs (ver van de boom des levens), dat hij onderworpen is aan de vloek Gods, aan de dood! Ook, dat hij altijd bezig is zijn hand uit te strekken naar de verboden vrucht, altijd bezig te eten van de boom der kennis, des goeds en des kwaads. D.w.z.: hij is altijd maar bezig zelf te bepalen wat goed en wat kwaad is, naar eigen maatstaven en naar eigen behoeften. Hij is altijd bezig zichzelf tot een god te maken, door zijn leven te laten cirkelen om eigen belangen. Evenals de gevallen Adam weigert de mens zijn schuld te aanvaarden en te belijden, maar hij is altijd bezig die van zich af te schuiven, om ze te wentelen op anderen, op de wereld, op God zelf!

Elk mens heeft als kind van Adam die trekken, de zonden van Adam als wortelzonden diep in zijn wezen gegrift.

In alle andere opzichten kunnen wij ver uiteenlopen, maar in dit ene vinden wij elkaar allen, dat wij allen gevallen adamskinderen zijn, een eeuwigheid ver van God afgefallen, onbekwaam tot enig goed, geneigd om God en de naaste te haten. Ook al openbaren de trekken van de gevallen Adam zich bij de een anders dan bij de ander. En dat al blijft het gelukkig waar dat God in Zijn algemene goedheid remmen gelegd heeft op het leven van de mens, zodat hij zijn adamsnatuur niet ongeremd kan uitleven.

En het erge is, dat de mens met geen mogelijkheid zich aan die band met de gevallen Adam kan ontworstelen, stel, dat hij het al zou willen. De mens is „in Adam” en hij kan er nooit uitbreken. hij kan zich niet omhoogtrekken uit de zuiging van het levensverband met Adam. We kunnen nooit „in onszelf” zijn, autonoom, zelfstandig. Dat is het uitzichtloze van het leven van de mens. Alle inspanningen ten spijt blijft hij gebonden aan de oude Adam tot zijn laatste snik. Tenzij.....! Ja, Gode zij dank: er is een „tenzij”!

Anders zou ook ons spreken en luisteren vandaag een zin-loze zaak zijn! De mens blijft aan Adam gebonden, tenzij hij komt binnen het machtsbereik van een ander, een nieuw levensverband, dat sterker is dan het levensverband van Adam. Ik zei zoëven, dat de mens de band, die hem aan Adam bindt, nooit vanuit zichzelf kan verbreken. Hij zou er alleen van verlost kunnen worden, wanneer er een Ander komt, die sterker is dan Adam. En u is me al voor: Die ander is er: Gode zij eeuwig dank! het is de Heere Jezus Christus! Er is slechts één weg ter ont-koming! Wij kunnen alleen ophouden „in Adam” te zijn, wanneer we „in Christus”

zijn! In Christus zijn: een uitdrukking, die de apostel Paulus nogal eens gebruikt. In Christus zijn: dat betekent weer opgenomen zijn in het zin-vol verband van het koninkrijk Gods. Het betekent weer hersteld te zijn in Gods verzoende gemeenschap. het betekent weer te staan bij en te eten van de boom des levens.

Zie, dan wordt ons leven weer zin-vol, dan gaat het weer beantwoorden aan Gods doel met het leven van de mens. Wanneer wij door een almachtige daad van God de Heilige Geest losgemaakt worden van de band, die ons verbindt met de oude Adam om in te gaan in een nieuw levensverband, dat in Christus Jezus is, de tweede Adam, Die niet gevallen is, maar Die waarlijk Mens Gods was en bleef. Die overgang wordt in de bijbel met verschillende namen genoemd. Hij wordt omschreven als een komen tot het geloof, tot de waarheid, als een „zich bekeren”, als een overgezet worden uit de macht der duisternis in het koninkrijk van de zoon van Gods liefde. Maar het meest ingrijpend is toch wel de benaming „wedergeboorte”, die in het N.T. op verschillende plaatsen voorkomt.

Wedergeboorte, dat is een heel werkelijk sterven, en een als „nieuw schepsel” wederom geboren worden. Ze ruikt ons los uit het verband met Adam en stelt ons in een innig levensverband met Christus, Die uit de dood is opgestaan tot het leven.

De wedergeboorte omvat de gehele mens, met al zijn gaven en krachten. Ze grijpt de mens aan in zijn diepste levenskern. Ze betekent een gaan door de enge poort, een zichzelf verliezen. Ze openbaart zich in een inkeer, een komen tot zichzelf, een hartelijk berouw, een ootmoedig belijden van eigen nameloze schuld en zo een schuldbelijdende wederkeer tot God. Dien we verlaten hebben (denk b.v. aan de gelijkenis van de verloren zoon!). Ze houdt in zich een anders gaan denken, maar dan ook een anders gaan leven. Een anders gaan willen en een anders gaan doen! En dan niet in die zin, dat het een moedige poging van ons is, om ons aan de ban van Adam te ontworstelen, maar als vrucht van de genade en door de kracht van Christus, als vrucht van het „in Christus zijn”. Krachtens haar wezen is de wedergeboorte niet anders, dan dat door de levensband met Christus Zijn dood en Zijn opstanding in ons leven zich uitwerken en gestalten in ons krijgen.

Door de wedergeboorte word ik van een adamskind een christen. En wat dat betekent, zegt alweer onze catechismus zo wonderlijk schoon: „Waarom wordt gij een christen genaamd? Antwoord: Omdat ik door het geloof een lidmaat van Christus en daarom Zijn zalving deelachtig ben, opdat ik zijn naam belijde (Hier is weer de profeet!) en mijzelf tot een levend dankoffer Hem offere (de priester!) en met een vrije en goede consciëntie in dit leven tegen de zonde en de duivel strijde en hiernamaals in eeuwigheid met Hem over alle schepselen regere (koning!).

De christen heeft weer een ander standpunt, een andere woonplaats. Hij staat weer in een ander levensverband, dat vanzelf ook leidt tot een andere levensopenbaring. Het oude is voorbijgegaan; ziet, het is alles nieuw geworden, want de wedergeboren mens leeft het nieuwe leven uit Christus.

Althans: in beginsel! Want dat nieuwe leven wordt in zijn ontwikkeling tegengestaan. En de wedergeboren mens leeft in deze wereld dan ook in grote spanningen. De strijd is niet uitgestreden, maar begint nu pas op alle fronten. Immers: de christen verkeert nog altijd in deze wereld, en deze wereld leeft nog het oude adamsleven. Of, om het anders te zeggen de christen verkeert dag aan dag in een gemeenschap, die nog altijd ligt onder de ban van de vloek, in een gemeenschap, waarin nog altijd de boze machten werken, die deze wereld in bezit genomen hebben. Daar staat de christen middenin, en de zuigkracht daarvan ondergaat hij elk ogenblik. Het gaat om de mens, om wat hij kan bereiken, om wat hij wil tot stand brengen, om wat in hem leeft. Kortom: Adam!

En in die wereld staat de wedergeboren mens die aan Christus verbonden is, en door het geloof uit Hem leeft, en daarom zijn wandel heeft in de hemelen. U gevoelt, dat dat ontzaglijke spanningen meebrengt. En daar komt nog bij: ook in het persoonlijk leven van de christen leidt het zijn in de wereld tot allerlei conflicten. Want ook al is hij wedergeboren en door het geloof Christus

ingelijfd, al is zijn burgerschap, zijn domicilie in de hemel, hij heeft toch nog dagelijks te strijden met dat oude levensbeginsel uit Adam, dat in de wedergeboorte wel de doodsteek heeft gekregen, maar dat daarom nog niet dood is. Hij heeft nog altijd te doen met wat Paulus noemt „de oude mens”. De wedergeboren Paulus moet toch nog klagen: „ik ben vleeselijk, verkocht onder de zonde”. En het is de levensstrijd en de levensroeping van de christen om die oude mens af te leggen. Om zich steeds meer en dagelijks opnieuw los te scheuren uit dat oude levensverband met de gevallen Adam, om op te houden opstandeling te zijn, om niet langer gode evangelijk te willen zijn en te willen eten van de verboden vrucht, om niet langer te trachten zich voor God te verbergen, om niet meer de schuld op anderen en nog veel minder op God te werpen. Het is zijn roeping en strijd om de oude mens uit te doen. En de nieuwe mens aan te doen. Dat is Christus Zelf! Doet aan de Heere Jezus Christus! Sterven in Zijn dood, opgewekt worden in zijn opstanding.

Vlietstra.

DE MODE 5

D. De mode en de Bijbel.

Dat wil niet zeggen dat de bijbel een modeboek is. Beslist niet. Er wordt in de bijbel heel weinig over „mode” gesproken. Het woord „mode” komt zelfs in de hele bijbel niet voor.

Ook moet ik hier waarschuwen tegen een verkeerd gebruik van de bijbel, wat te goeder trouw nogal eens gebeurt. Men neemt dan bepaalde teksten over, die men van anderen heeft gehoord, die het op de klank af heel goed doen, doch die men zelf niet eens weet te staan en die men zelfs nooit heeft onderzocht.

Ik denk aan het volgende geval. Wanneer men een meisje met een „lange broek” aan ziet lopen, dan is men er dadelijk bij om te zeggen: Dat is verboden, want in Gods Woord staat: Het kleed van een man zal niet zijn aan het lichaam van een vrouw. En dat staat er metterdaad. Ik wil u de tekst wel letterlijk laten horen. Deut. 22:5: Het kleed eens mans zal niet zijn aan een vrouw en een man zal geen vrouwenkleed aantrekken, want al wie zulks doet is de Heere een gruwel.

Wanneer u deze tekst gebruiken wilt om u sterk te maken, dan moogt u wel bedenken, dat toen dit woord geschreven werd alle mannen „rokken” droegen. Als ze gingen lopen, werken of strijden, dan „schortten zij hun klederen op” om daardoor de benen vrij te krijgen en zich des te gemakkelijker te kunnen bewegen. Dit houdt per consequentie in, dat alle vrouwen, die nu rokken dragen naar de „letter” van de tekst in mannenkleden lopen. Mogelijk hebt u daar nog nooit aan gedacht.

Daar komt nog dit bij, dat er in datzelfde hoofdstuk nog meer dingen staan, die u dan ook letterlijk zoudt moeten toepassen, terwijl het in uw hoofd niet opkomt om dit te doen. En als het u voorgehouden wordt, dan maakt ge er u haastig af door te zeggen: Dat was in het oude testament zo en dat geldt nu niet meer. Wat dus ons een beetje te na komt dat schuiven we maar graag op de rug van „Mozes”, die dan voor ons afgedaan heeft, terwijl we, als we er een ander mee kunnen treffen, dat „uit-de-tijdse” spoedig voor de dag weten te halen.

Er staat o.a. in Deut. 22:9-11 het volgende: Gij zult uw wijngaard niet met tweeërlei bezaaien, opdat de volheid des zaads, dat gij zult gezaaid hebben, en de inkomst des wijngaards niet ontheiligd worde. Gij zult niet ploegen met een os en een ezel tegelijk. Gij zult geen kleed van gemengde stof aantrekken, wollen en linnen tegelijk.

Elke tuinder maakt zich vandaag schuldig aan de „letter” van deze wet. Want als men een rij bomen gepoot heeft, dan wordt er niet weinig een rij kool of iets anders tussen gezet. Welke vrouw draagt geen jurk, waar meer dan één stof in verwerkt is? U begrijpt hopelijk, dat u voorzichtig moet zijn met het gebruik van dergelijke teksten. Zie ten deze toe met welke maat gij meet, want dan zult ge met dezelfde maat wedergemeten worden.

Trekt nu hieruit weer niet de verkeerde conclusie, als zou ik in eens een voorstander geworden zijn van het dragen van lange broeken door meisjes. Want dat is in het

niet niet de bedoeling. We moeten ten deze de zaak eerlijk en nuchter bezien. Ik zou het zo willen zeggen, dat ik er onder bepaalde omstandigheden niet tegen kan zijn, dat een vrouwspersoon een lange broek draagt, namelijk wanneer de nood of de omstandigheden dat vorderen.

Ik geloof, dat Jezus Zich ook op dat standpunt heeft gesteld. De farizeeërs waren er erg op uit, dat de „letter” van de wet gehandhaafd werd. Men had, om maar zo nauwgezet mogelijk te leven de tien geboden wel uitgebreid tot het getal van over de zeshonderd. Vooral t.o.v. de sabbath gingen zij zeer nauwgezet te werk. Zij hebben juist op dit punt met de wet in de hand Jezus zoeken te treffen. Doch Hij leerde hun, dat er op de sabbath dingen geoorloofd zijn, die weliswaar door de „letter der wet” verboden zijn, maar waar het toch door de nood gevorderd wordt.

Zo kan het ook onder bepaalde omstandigheden geoorloofd zijn, dat een vrouw een lange broek draagt, zonder dat zij daardoor zich schuldig maakt aan het gebod des Heeren. Laat ik een concreet voorbeeld noemen. Ik denk b.v. aan een meisje dat op het land moet werken. Ik heb dit zelf in mijn jeugd meegemaakt. Wanneer zij werk moet verrichten, waarbij ze op de hurken moet zitten en dan in het bijzijn van mannen, dan acht ik het oude onder die omstandigheden alleszins geoorloofd, dat zij b.v. een overall draagt. Dat komt mij meer „kies” voor dan dat zij het in dit verband niet zou doen.

Zo kan het ook gebeuren, dat een meisje aan het verhuizen is en daarbij geholpen wordt door een jongen. Deze hulp kan niemand verkeerd noemen. Doch dat meisje moet dan weer eens op een trap staan en dan weer op de tafel, zoals dat in zulke omstandigheden gaat. Wanneer zij dan in die omstandigheden een lange broek aan zou trekken, ik zou het, als het oogmerk zuiver ligt, niet durven te verbieden. Zo zijn er meer voorbeelden te noemen. Doch ik wil het bij deze laten om daarmee aan te tonen, dat er m.i.z. omstandigheden zijn, waarin het geoorloofd is, dat een meisje, indien u het zo gezegd wilt hebben, mannenkleden draagt.

Als ik het zo stel, dan zet ik de achterdeur niet open om stilletjes binnen te laten, wat door de voordeur is uitgeworpen. Want tussen mannen- en mannenkleden is natuurlijk een groot verschil. Wanneer een meisje in een lange broek „getekend” zou lopen, dan zeg ik zonder meer: TABOE! Want er staat duidelijk geschreven, en dat acht ik wel een steekhoudend bijbels argument: verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden, Rom. 13:14.

Verder wordt er in de bijbel weinig over de mode gesproken in die zin, waarin het thans door ons gebeurt. Over kleding als zodanig wordt zoveel te meer gesproken. Deze heeft God gegeven om de schande der naaktheid te bedekken en ook tot wering van de koude. Overigens was daar weinig verandering in. Het bleef eeuwen door hetzelfde. Men liep op sandalen. Kousen kende men niet. De blote benen waren door de lange rokken bedekt, zowel bij de mannen als bij de vrouwen. Men had voorts een opper- en een onderkleed, een rok en een mantel.

Bepaalde kleuren waren niet voorgeschreven. Want dan had Lydia, de „purperverkoopster”, na haar bekering haar zaak wel van de hand kunnen doen. En dat lees ik nergens in de bijbel. Ik kan mij ook moeilijk voorstellen, dat koning David en Salomo letterlijk in het zwart gekleed gegaan hebben, terwijl dit toch wel kinderen Gods geweest zijn, boven alle twijfel verheven.

Ik kan dit te meer niet geloven, daar de Heere Jezus zijn discipelen wijst op de leliën des velds, hoe schoon zij bloeiden. En dat zijn geen zwarte bloemen geweest. Hij voegt er nog aan toe, dat Salomo in al zijn „heerlijkheid” niet bekleed geweest is gelijk een van deze. Hij heeft koninklijke klederen gedragen, van verschillende kleuren, die bij zijn staat pasten. Ook dat is geoorloofd. Men kan van de koningin niet verlangen, dat zij gekleed gaat gelijk de armsten van het volk. De laatsten moeten ook maar nooit begeren als „zij” gekleed kunnen gaan.

In Gods Woord heeft alles zijn bepaalde plaats en gaat alles naar een bepaalde orde toe. Zo zou het nu toch ook al te gek zijn, indien een directeur in een vette overall op zijn kantoor zat en een machine-bankwerker in een pak van de fijnste snit onder een vette machine kroop.

Wat ons hier de zuiverse en daarmee de juiste weg kan wijzen is, naast het Woord van God, de vreeze des Heeren. En daar willen we nu wat van gaan zeggen.

Ds. H. C. v.d. Ent.

KOM OVER EN HELP.

In januari 1974 is de interkerkelijke stichting „Kom over en Help” opgericht. Deze stichting wil de chr. geref. kerken, geref. gem., oud geref. gem. en geref. gem. in Nederland representeren en heeft ten doel het verlenen van geestelijke, financiële en materiële hulp aan onze medechristenen achter het ijzeren gordijn die in zeer behoeftige omstandigheden verkeren.

Waar mogelijk, wordt getracht deze hulpverlening te geven aan onze huisgenoten des geloofs.

In 1974 hebben we onze eerste financiële aktie gehouden. De giften, die meest van persoonlijke aard waren, hebben toen het bedrag van f 100.000,— overschreden. Gedurende vier jaren hebt U ons, mede door Uw verdere giften, in staat gesteld deze liefde-arbeid te verrichten.

Duizenden Bijbels hebben we kunnen geven aan mensen die zelf Gods Woord niet in hun bezit hebben. Daarnaast hebben we zeer vele kinderbijbels, boeken van predikanten uit eigen kring, traktaten en materiaal voor evangelisatie, catechisatie- en zondagschoolwerk kunnen schenken. Voorts hebben we iedere vorm van hulp verleend die nodig was om de voortgang van het Godsdienstige en het kerkelijke leven met de hulpe des Heeren en in weerwil van communistische tegenkrachten, te bevorderen.

In al deze jaren hebben wij achter de schermen gewerkt. Daarom is het zeer wel mogelijk dat U onbekend bent met onze stichting. Het zal U echter duidelijk zijn dat een zekere anonimiteit voor een stichting als deze, wenselijk is.

Wanneer teveel ruchtbaarheid wordt gegeven aan ons werk, dan worden de belangen eerder geschaad om niet te zeggen onmogelijk gemaakt, dan behartigd.

De wegen waarlangs de diverse hulp geboden wordt zijn moeilijk begaanbaar en niet zonder gevaar.

Wij zouden ons werk op dezelfde wijze stil hebben voortgezet, ware het niet dat de laatste tijd verschillende andere stichtingen die zich ook met dit doel bezig houden, zich publiekelijk tot onze gemeenten hebben gericht met het verzoek om steun. Hoewel wij hen, in gezamenlijk overleg, hebben geadviseerd zich tot hun eigen gemeenten te beperken, wil men zich daar blijkbaar niet aan houden.

Gezien bovengenoemde ontwikkeling lijkt het ons beter thans enigszins uit de anonimiteit te treden om verwarring te voorkomen. Voor het overige zijn wij voorlopig niet van plan veel publiciteit te geven aan ons werk; zo iets kost nu eenmaal veel geld en het komt ons voor dat het beter is Uw gaven daadwerkelijk in hun geheel te besteden aan het doel waarvoor U geeft.

Voortdurend onderzoeken we persoonlijk ter plaatse de besteding van de gelden, de uitwerking van allerlei hulpverleningen en proberen een juist inzicht te krijgen in de verschillende noden en behoeften.

Het was noodzakelijk vorig jaar opnieuw een financiële aktie te houden. De opbrengst daarvan heeft op dit moment nog niet de helft bedragen van het totaal van de giften van de vorige aktie. Teneinde de hulpverlening op dezelfde of grotere schaal te kunnen voortzetten is een groter te besteden bedrag noodzakelijk.

Vrijmoedig durven wij U te vragen een gift te schenken ter leniging van de grote geestelijke en stoffelijke nood waarin Uw medechristenen achter het ijzeren gordijn verkeren. Moge de Heere Uw hart neigen om, naast Uw persoonlijk gebed, goed te doen aan de huisgenoten des geloofs in deze landen die vervolgd worden, omdat zij Gode meer gehoorzaam zijn dan mensen in het openlijk belijden van de Naam van de Heere Jezus Christus.

Postgiro 35 35 181

Bankrelatie A.B.N. Bodegraven, rek. nr.: 56 93 24 610, giro nr.: 156.13.17.

Periodiek hopen we in dit blad een kort

overzicht te kunnen geven van de ontvangst en de bestemming van Uw gaven.

N.B. In het comité van aanbeveling hebben o.a. zitting de predikanten P. Beekhuis, H. C. van der Ent en M. C. Tanis.

B.

BOEKBESPREKINGEN

WERKJES VAN UITGEVERIJ G. KOOL - VEENENDAAL

1. Een wegwijzing in de Heilige Schrift door William Tyndale.

Dit is een treffend werkje van 25 blz. De schrijver leefde van 1494 - 1536. Hij heeft zijn leven besteed in de dienst des Heeren. Hij stierf de marteldood. Het werkje bevat in hoofdzaak in het kort de leer van de drie stukken nodig te kennen tot zaligheid. Aan het einde zegt Tyndale: Weet, dat deze zaken te kennen is de gehele schriftuur ontsloten en geopend voor zich te hebben, zodat, als gij daarin wilt gaan lezen, gij niet anders kunt dan verstaan. En in deze zaken onwetend te zijn, is de gehele schriftuur toegesloten te hebben, zodat, hoe meer gij er in leest, hoe blinder gij wordt en hoe meer tegenstrijdigheid gij daarin vindt en hoe meer gij daarin vastraakt en hoe minder kanten gij uitkunt. Het boekje kost f. 3,45

2. Ziekte door J.C. Ryle, D.D.

Dit boekje bevat een preek over Joh. 11:3, laatste gedeelte: die Gij liefhebt is krank. De schrijver brengt drie gedachten naar voren: het algemeen voorkomen van ziekte, algemene weldaden, door ziekte bewezen en bijzondere plichten, die ziekte met zich brengt. De schrijver leefde van 1816-1900. Hij was bisschop in de Engelse Staatskerk. Ds. C. Smits vertaalde enkele jaren geleden een werk van hem, dat onder de titel: Waarschuwing aan de kerken bij Kool werd uitgegeven en nu al is uitverkocht.

Uit alles blijkt, dat deze Ryle een godvrezend man is geweest. Deze preek raakt de praktijk van het geestelijke leven. Dr. Ryle zegt aan het begin al: Ziekte is bedoeld om een zegen voor ons te zijn en niet een vloek. "Alle dingen werken mede ten goede degenen, die God liefhebben, namelijk dengenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn". Het boekje kost f. 3.45.

3. Gedenkt de Sabbatdag, dat gij dien heiligt door Ds. George Burder.

Dit is een preek over Exodus 20:8. Burder leefde van 1752 tot 1832. In zijn dagen was het in Engeland al zoals nu en zo was het en is het ook in ons land, dat de sabbat niet gedacht werd en wordt zoals het behoort. Met ernst dringt Burder op recht gedenken aan. Zijn woord is ook voor onze dagen van betekenis. Hij eindigt zijn preek als volgt: Laat ons "het geloof mengen met het Woord, opdat het onze zielen nut moge doen". Laten we het bewaren in onze harten en het beoefenen in ons leven. Zó zullen onze sabbatten op aarde onze zielen voorbereiden op de volmaakte kennis, liefde, gelijkenis en vreugde van God, onze zaligmaker, in het koninkrijk van de eeuwige gelukzaligheid hierboven. Tot welke God, naar Zijn oneindige barmhartigheid in Christus, ons allen moge brengen! Amen, Ja amen.

Het boekje kost f. 2,50.

Uitgaven van Pieters-Groede

HET KLEINE BIJBELTJE

Het formaat is erg klein, namelijk 5 bij 8 cm. Iedereen kan het gemakkelijk bij zich steken om er regelmatig in te lezen. Het boekje bevat een verzameling van teksten uit elk bijbelboek naar de Staten-vertaling. De uitgever schrijft: Ik ben zo blij met deze uitgave omdat het bij uitstek geschikt is om cadeau te geven aan vrienden en vijanden, aan zieken en gezonden, aan armen en rijken, aan diegene die Gods Woord kennen of niet kennen, die Gods Woord liefhebben of haten. Het kost f 1,—.

B.

MBUMAZENDING TE UTRECHT.

De 15e zendingsdag van de Ned. Stichting Mbumazending wordt D.V. gehouden op:

MAANDAG 1 MEI 1978 (KONINGINNEDAG)
in de IRENEHAL van de KON. NED. JAARBEURS,
CROESLAAN TE UTRECHT TEL. 030-914914., toestel 370.

Aanvang: 10.30. (precies)

Sprekers: Ds. C. Smits van Giessendam. (1e Voorzitter) Opening.
Ds. Donald M. Campbell, van Shildaig (Schotland) met vertaling. (eerder vele jaren zendingspredikant in Rhodesië)
Ds. A. de Waard, van Hendrik Ido Ambacht.

Pauze: van c.a. 2 uren, waarin ook gelegenheid is om de verschillende kramen van zendingskransen en boekhandelaren te bezoeken en kennissen e.a. te ontmoeten. Hiervoor is ook gelegenheid vòòr - en na afloop der samenkomst.

De Heer L. M. P. Scholten van Krimpen a.d. IJssel.
Ds. J. van Prooijen van Rhenen.
Ds. S. de Jong van Ouddorp. Z.H.
Ds. F. Mallan van Rhenen. (2e Voorzitter) slotwoord.

D.V. zullen uit Rhodesië ook **Ds. A. Ndebele** en **ouderling A. Mpofu** deze zendingsdag bezoeken.

Grote parkeerterreinen en restaurants zijn aanwezig. (om het parkeren te bevorderen verdient het aanbeveling om een letter **Z** op de voorruit der auto's aan te brengen. Een letter Z. wordt in ons maandblad afgedrukt.)

De Ned. Stichting ondersteunt het geestelijke en medische zendingswerk van de Vrije Presbyteriaanse Kerk van Schotland.

Deze Kerk werkt o.m. reeds ruim 70 jaren in Rhodesië (Afrika) en heeft daar een zeer uitgebreid zendingswerk.

De noden zijn groot en veel.

Penningmeester Mbumazending Putten. giro 1.61.85.70.

Toezening van het prachtige geill. maandblad op aanvraag aan:
Secretaris Mbumazending Postbus 649 Hilversum. 035-11747.

Zendingsbusjes en materiaal voor scholen e.a. aanvragen bij:

de Heer H. J. Veenema. Laarderweg 241 Bussum. 02159-15115.

**Zoekt U alleen verantwoorde boeken
Kom dan bij boekhandel Kool zoeken**

**Dus niet langer gezocht,
Daar al uw boeken gekocht.**

Wij leveren en verzorgen gaarne al uw in-tekeningen van al uw

★ **Boekwerken - Bijbels - Psalmboeken, (uitsluitend Statenvertaling) - Houtbrandteksten - Tegels - Houtsnijwerk - Boekenleggers, enz. enz.**

UITGEVERIJ - BOEKHANDEL

KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal - Tel. 08385 -
13978 - Postbus 177 - Antwoordnummer 77
Giro 280572 - Bankrek. Rabobank Veenendaal
Rek. nr. 36.51.10.191.

Voor al Uw

★ **BOEKEN**

★ **BIJBELS en**

★ **PSALMBOEKEN**

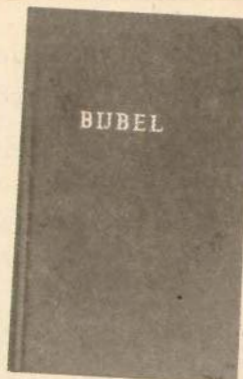
Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531

TALRIJKE

DANKBETUIGINGEN

ontvangen wij van hen die ten einde raad één van onze meer dan 40 verschillende kruidenrecepten bestelden, o.a.

eczeem, galsteen galaandoening hoge bloeddruk, hoofdpijn, ischias, koorts, kriebelhoest, laxeer, migraine, vermagering, zenuwen enz. enz.

Alle soorten zijn verpakt in kuren voor een maand (verzendkosten à f 12,50 inbegrepen).

Vermeld wel duidelijk welke soort U wenst.

NIEUW!!!

De soorten vermagering, zenuwen en vochtafdrijvend, nu ook in tabletvorm
Maandkuur f 15—

**Drogisterij
SIKKING**

Barrevoetstraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 312882
Giro 190609

Voor bijbels, boeken en

muziek

is **LINDENBERG** uniek!

Grote voorraad

Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

**Lindenberg's
boekhandel**

Slaak 4 - 8 (postbus 4209)

ROTTERDAM 16

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

HOTEL

**DREYEROORD -
OOSTERBEEK**

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

Voorjaarsconferentie voor ouderlingen.

Zo de Heere wil zal op 22 april a.s. in de Ichthuskerk in Amersfoort de voorjaarsconferentie voor ouderlingen worden gehouden.

Ingeleid door de predikanten Ds. A. Baars van Urk en Ds. H. Biesma van Apeldoorn-Oost willen wij op die dag nadenken over het onderwerp:

„Eenheid in verscheidenheid”, een toetsing van onze eigen binnenkerkelijke situatie, toegespitst op de prediking.

Predikanten, ouderlingen, diakenen, theologische studenten en oud ambtsdragers zijn hartelijk welkom. De conferentie begint om 10.30 uur.

Wie in de pauze gebruik wil maken van een lunchpakket à f 3,— kan dit bestellen bij de heer E. van de Velde, Grote Haag 52, Amersfoort (tel.033-19256).

Het comité.